

MATGES

40
CTMS.

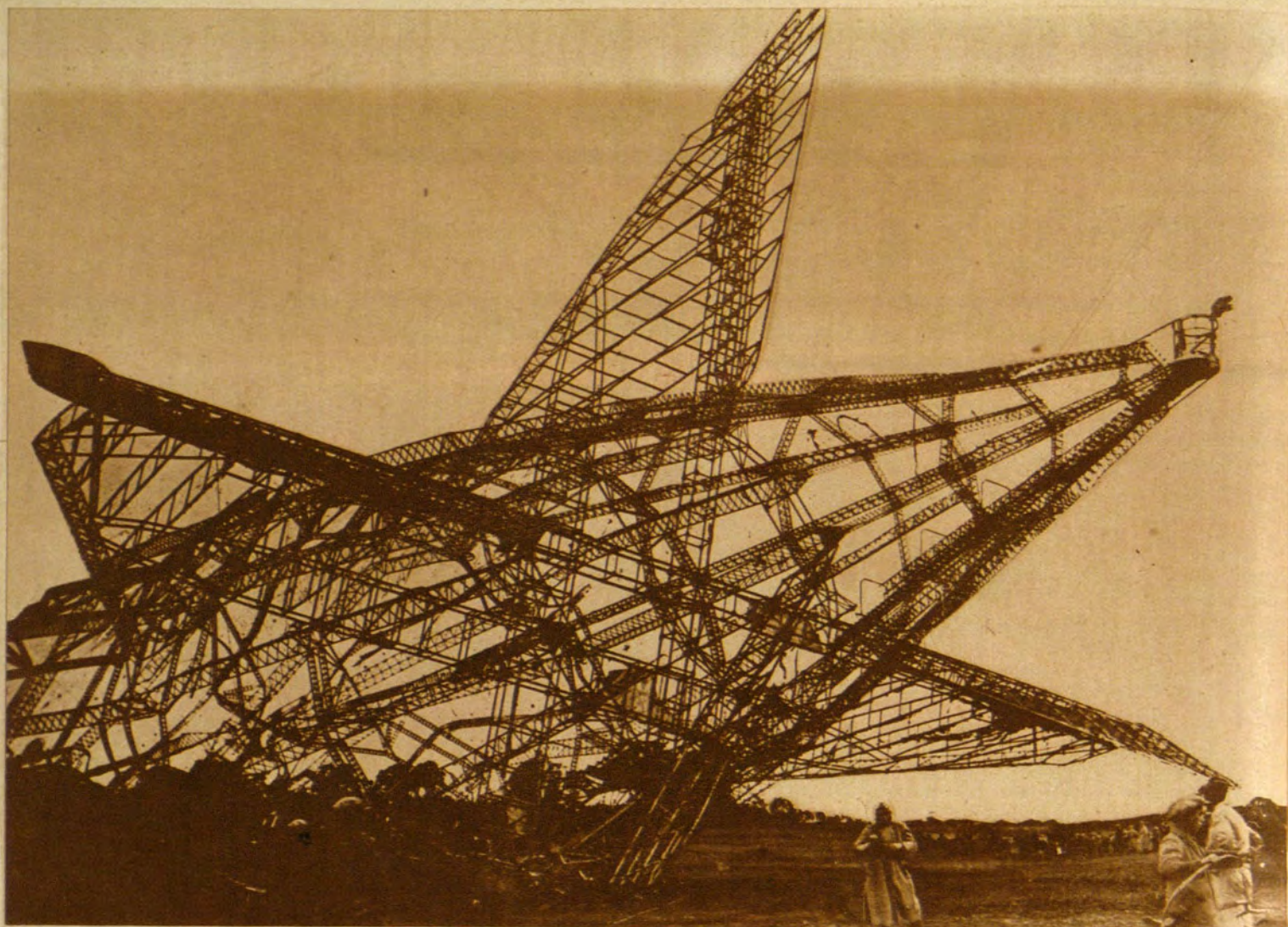
SEMANARI GRÀFIC D'ACTUALITATS BARCELONA

Any I • Núm. 19
15 d'octubre 1930

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ LLIBRERIA CATALONIA PLÇA CATALUNYA 17

Teresina Boronat, la gran dansarina catalana, predilecta del públic parisenc, emprèn una «tournée» artística per terres d'Itàlia

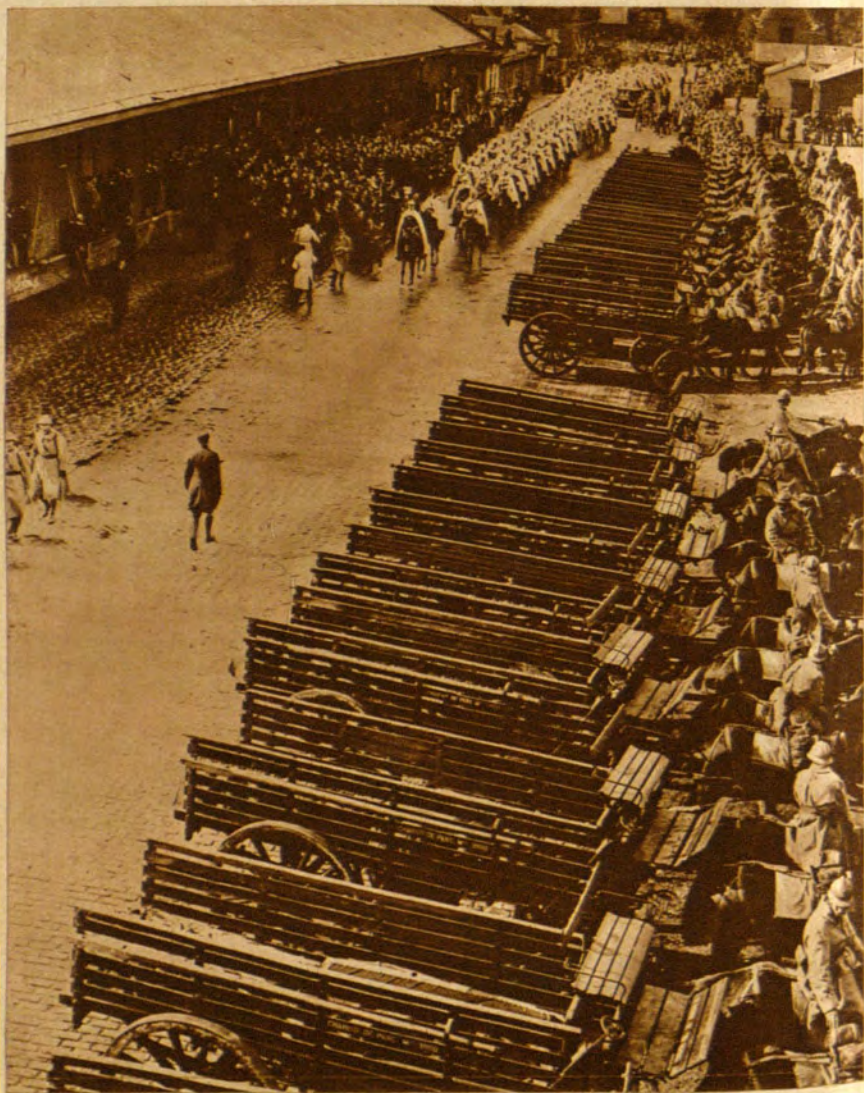

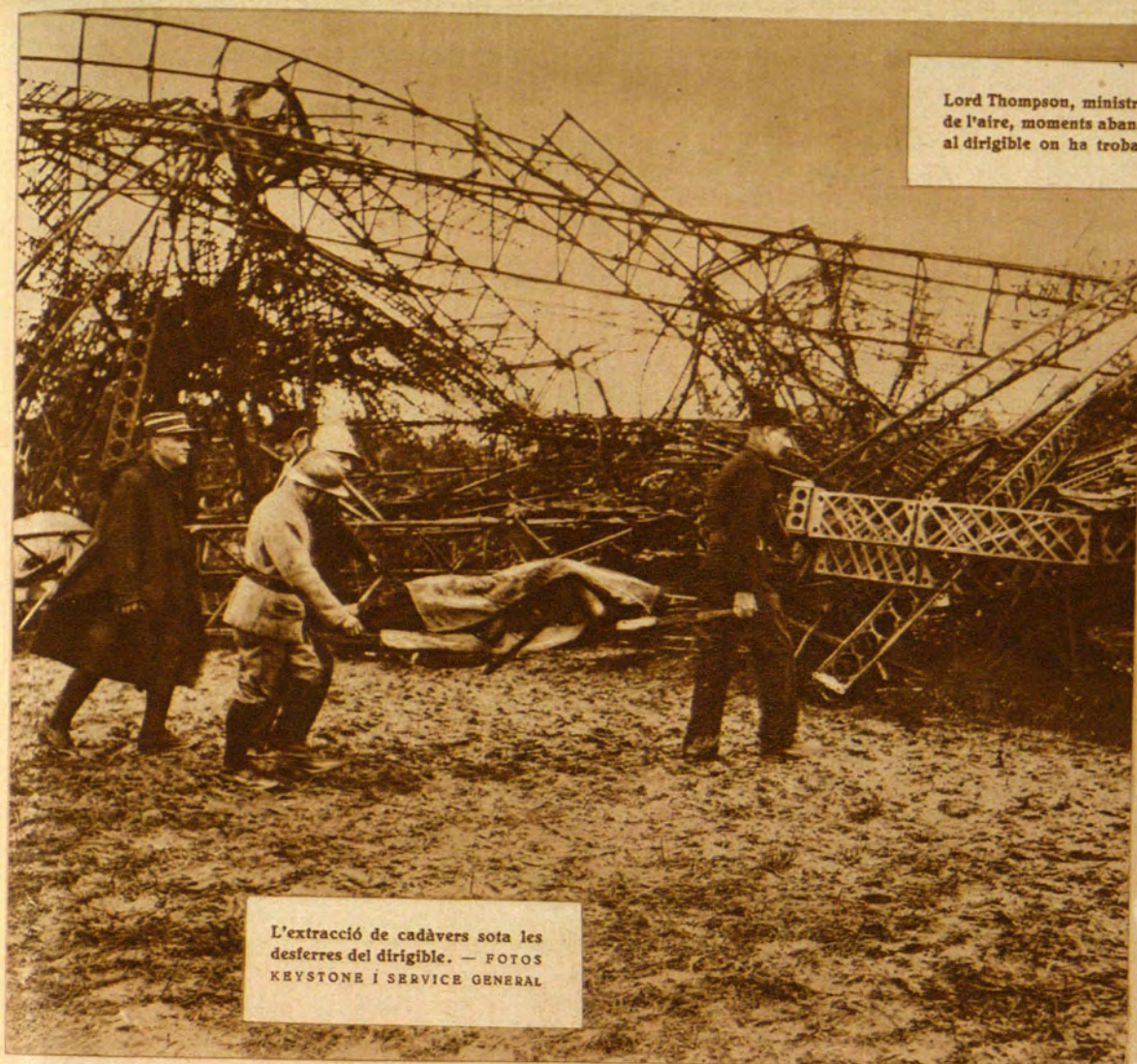
La tragèdia del «R. 101»

Un sol monument commemoratiu perpetuarà, a Cardington el més tràgic accident de l'aire: el del «R. 101». Herois d'una mateixa gesta, tindran la glorificació sota una mateixa llosa. Hi ha, però, una raó més terrible: l'estat de les víctimes no ha permès la identificació.

Mentre els tècnics esbrinaven les causes, mentre hom discutia si el cop era mortal o no per a la navegació aèria, el món no veia sinó la desfilar de cinquanta taüts pels carrers de Bauvais, camí de l'estació. Sobre les causes i àdhuc sobre les revelacions dels supervivents, era aquesta la dada innegable... No és pas una dada menys tràgica la visió del dirigible destroçat. L'incendi i la topada l'han reduït a un esquelet. Recorda encara el dibuix del dirigible, però fet amb filferro. Les ales, així clavades en terra, us donen la sensació punyent de la caiguda.

Tres dels supervivents han vist morir a l'hospital alguns ferits i han assistit a l'enterrament. Davant els taüts, coberts de flors i de banderes, la seva presència feia calfred.

Lord Thompson, ministre britànic de l'aire, moments abans de pujar al dirigible on ha trobat la mort

L'extracció de cadàvers sota les desferres del dirigible. — FOTOS KEYSTONE I SERVICE GENERAL

GAL
MADRID

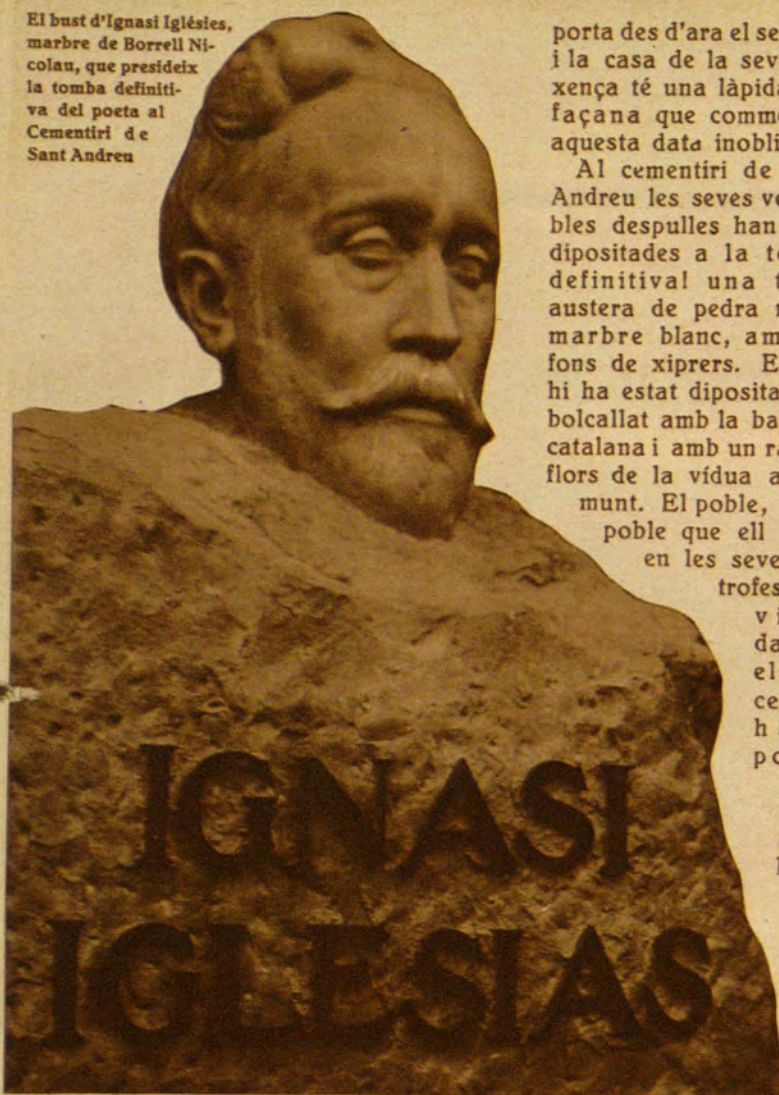
RENTAR, NO CANSA

La bugadera somriu quan el sabó l'ajuda i tracta la roba més acuradament. Amb aquest sabó, les peces de color no perden, les blanques guanyen i tot és de més durada.

SABÓ LA CIBELES

Suau, compacte, molt escumós. Dugues pastilles de La Cibeles valen ben bé per tres de les altres.

El bust d'Ignasi Iglésies, marbre de Borrell Nicolau, que presideix la tomba definitiva del poeta al Cementiri de Sant Andreu

porta des d'ara el seu nom i la casa de la seva naixença té una làpida a la façana que commemora aquesta data inoblidable.

Al cementiri de Sant Andreu les seves venerables despulles han estat dipositades a la tomba definitiva! una tomba austera de pedra nua i marbre blanc, amb un fons de xiprers. El taüt hi ha estat dipositat embolcallat amb la bandera catalana i amb un ram de flors de la vídua al damunt.

El poble, tot el poble que ell cantà en les seves estrofes i féu viure damunt els escenaris ha aportat a aquest acte la seva presència i la seva fervor.

Al cap de dos anys de la mort del poeta del poble

El segon aniversari de la mort d'Ignasi Iglésies ha estat commemorat a la seva barriada amb especial fervor: el carrer on vivia

Després de dos anys de la seva mort, el mateix poble que una tarda d'octubre l'acompanyava al cementiri en un silenci imponent, ha volgut cobrir ara de flors la seva tomba noble. Durant aquests anys, doncs, el seu nom no ha perdut aureola; la seva obra té la mateixa exemplaritat.

El tinent d'alcalde Lluís Massot, parla al poble en nom de la ciutat, després de descobrir la làpida que dona el nom del gran dramaturg al carrer on vivia

(FOTOS CASAS I GASPAR)

La multitud imponent davant la casa on nasqué Ignasi Iglésies, després d'ésser descoberta la placa que commemora aquesta data gloriosa

Opisso, dibuixant de multituds

Ricard Opisso en la seva taula de treball, acompanyat de la seva mascota

d'ofegar les penes, amb un humor fictici, que al cap i a la llarga és el nostre pa de cada dia».

A cà l'Opisso és un veritable museu. Llibres, molts llibres, objectes d'art, dibuixos, pintures.

Un llevant de taula en aquesta casa és un goig de no dir. El seu fill Alfred, pintor i dibuixant també, és un gran aficionat a la guitarra. Interpreta amb una meravellosa agilitat, els grans mestres de la música.

I cada dia el mateix. «La tranquil·litat de la llar és un «aperitiu» — segons diu ell — per esperonar-me en el treball quotidià».

Una anècdota?

— En podria contar a dotzenes! — Era en l'època dels Quatre Gats o dels Peluts, digueu-ho com vulgueu... Tots portàvem unes grans melenes i unes xelines colossals. Ens avorrim molt perquè fèiem una broma molt ensopida. L'únic que ens divertia un xic, era En Soto petit que de tant en tant ens ballava alguna «petenera» habilitat, que li havia valgut l'honor que En Picasso el bategés amb el nom d'En «Patos» i que avui encara l'explota amb els seus famosos Arlequins. Doncs bé, com us deia, en aquella època, per no avorir-nos tant, ens deixàvem créixer la barba i els cabells. Al meu pare, un dia se li va presentar el propietari de la casa, amenaçant-lo, que si no em tallava el pèl de la barba i no m'escurçava els cabells, ens treuria a tots del pis. Ell al·legava, que cridava massa l'atenció. No valgué tenir altre remei que fer-ho.

ANGEL PONS
I GUITART

Provença, 360, quart, primera. — Un cop de timbre, un xic d'espera, i el mateix Opisso en persona que ens obre la porta. Va en cos de camisa com acostuma sempre per anar per casa.

En veure'ns fa un gest de sorpresa.

— Ola!... on aneu?...

— Mireu, veníem, per si fem quelcom de vós per a IMATGES...

L'Opisso té la condició especial, que sempre sembla que baixi de la lluna.

— IMATGES? Ah, ja... un dibuix potser?

— No home... es tracta de...

— Bé entreu, pel que pugui ésser.

L'Opisso i la moda

— Estic desesperat, creieu. Podeu fer-ho constar. Aquesta moda de les faldilles llargues em desespera... El Govern no ho hauria de permetre. Aquestes pantorrilles, tan «caies» han estat l'encís i l'atracció més formidable de les nostres dones, de la nostra Barcelona. Ni l'Exposició, ha tingut tant d'èxit! Vegeu si no... I mostra un número de «Le Ruy Blas» parisenc, on hi ha reproduïts uns dibuixos de New-York, Londres i Barcelona, representant la faldilla curta. Ja no cal dir que l'Opisso hi bat el «rècord».

Un xic d'història

L'Opisso va començar als tretze anys. Fou ajudant d'En Gaudí, i va estar-hi fins als vint-i-tres. Ell en guarda molt mal record d'aquesta època. Va freqüentar la penya d'En Picasso «Els quatre gats» com en deien. La primera vegada que exposà fou en una Exposició col·lectiva del Cercle Artístic de Sant Lluc. Va tenir molt d'èxit. Miquel Utrillo, va descobrir-lo i li féu de marxant i protector alhora. «Pel i Ploma» va reproduir un dibuix seu que va quedar-se la Diputació de Vizcaya. Les exigències econòmiques, li aturaren el pas, i començà a dibuixar en setmanaris humorístics. El «Cucut», fou el primer. Al cap de poc era conegut a França i l'anomenaven «Sociétaire» del Saló d'Humoristes de París. Cada any ho venia tot. Col·laborà a «Le Rire», «Frou Frou», «L'Indiscret», «La Vie en Rose» i altres...

Els principals periòdics humorístics del món, han reproduït dibuixos seus.

Dibuixà uns anys a «L'Esquella de la Torratxa», on s'acabà de fer popular. Al «Papitu» també hi col·laborava amb el nom de «Bigre».

Actualment, treballa per una colla de revistes i periòdics, i és sol·licitat per totes les publicacions de caire humorístic.

L'Opisso en la intimitat

En la intimitat, l'Opisso és altra cosa del que hom es pensa.

Ell se'n queixava l'altre dia. «Nosaltres som com els pallassos de Circ. Molts creuen, que sempre hem d'estar de broma i no es donen compte que és una feina com una altra. Hem

A dalt: Opisso fent un dels seus clàssics dibuixos. — A baix: una escena de família; Opisso, la seva esposa i el nostre redactor escoltant un concert de guitarra a càrrec del fill del dibuixant (FOTOS CASES)

Pastilles Aspaime

Composició: Sucre llet, b., cinc cgrs.; extracte regalèsia, cinc cgrs.; extracte diacodi, tres mgrs.; extracte medul·la vaca, tres mgrs.; Gomenol, cinc mgrs.; sucre mentoanisat, quantitat suficient per una pastilla.

Curen radicalment la **TOS**
perquè combaten les seves causes

Catarros, ronqueres, angines, laringitis, bronquitis, tuberculosi pulmonar, asma i totes les afeccions en general de la gorja, bronquis i pulmons.

Les **PASTILLES ASPAIME** superen totes les conegudes per llur composició, que no pot ésser més racional i científica, gust agradable i l'ésser les úniques en què està resolt el transcendental problema dels medicaments balsàmics i volàtils, que es conserven indefinidament i mantenen íntegres llurs meravelloses propietats medicinals per a combatre d'una manera constant, ràpida i eficaç, les malalties de les vies respiratòries, que són causa de la tos i sufocació.

Les **PASTILLES ASPAIME** són les receptades pels metges.

Les **PASTILLES ASPAIME** són les preferides pels pacients.

Exigiu sempre les legítimes **PASTILLES ASPAIME** i no admeteu substitucions interessades d'escassos o nuls resultats.

Les **PASTILLES ASPAIME** es venen a una pesseta la capsula en les principals farmàcies i adrogueries i alhora se'n lliura gratuïtament una de mostra, molt còmoda per dur a la butxaca.

ESPECIALITAT FARMACEUTICA DEL LABORATORI
S O K A T A R G

Oficines: Carrer del Ter, 16 - Tel. 50791 - Barcelona

NOTA IMPORTANTÍSSIMA

Per demostrar i convèncer que els ràpids i satisfactoris resultats per curar la **TOS**, mitjançant les **PASTILLES ASPAIME**, no són possibles amb les similars, i que actualment no hi ha altres pastilles que puguin superarles, el Laboratori Sokatarg, tramet gratis una capsula mostra de **PASTILLES ASPAIME** als qui li envien el retall d'aquest anunci acompanyat d'un segell de cinc cèntims, tot dins un sobre franquejat amb dos cèntims.

UN CARRER DELS BARRIS "QUIETS" DE BARCELONA

...La trompeta
de l'escombrari...

UN carrer dels barris quiets de Barcelona vol dir un carrer d'aquests on s'està lliure del soroll ferro-llaunístic del «tram» i dels espetecs fibladors de seixanta automòbils per minut.

Així almenys han arribat a fer-m'ho creure tots aquells amics que alguna tarda han pujat els graons del pis de casa per fer-me una visita.

—[Oh, vós sí que esteu en un barri quiet!—és l'exclamació forçada del visitant, abans de cinc minuts d'estar sota el sostre que m'aixopluga.

—Ni tramvies, ni autos... Això és viure tranquil.

Jo, naturalment, ja els voldria dir que van

molt errats d'osques; que la quietud relativa d'aquell moment no és sinó una careta que el «barri» es posa per tal d'ensibornar el ciutadà manyac qui cerca la dolça absència del soroll.

I arriba, com cada dia el nou matí.

A les set en punt la fàbrica de filatura de la cantonada, engega la sirena que xiscla rabiosa.

Al cap de cinc minuts justos, quan ja frufu el goig de les parpelles que van cloent-se en reprendre el son, al davant mateix de casa vostra, arriba l'home dels diaris. Despenja el paquet de l'esquena, l'estén a terra i comença la seva lletania. Durant mig quart us canta tot l'enfilall de

la premsa diària. Finalment l'home dels diaris se'n va. Encara sentiu el ressò llunyà de la seva veu a l'altra cantonada, quan ja us arriben els crits xamporrats de l'adobacossis: «E adoba cafeteras, fiambreras, porcelanas,

...L'home del diaris, recita tota la lletania de la premsa barcelonina...

alumíno, regaoras e paellas». I això, sis, set, deu vegades seguides. Però, fillets meus, això no és tot, encara. A les vuit, en menys d'un minut de diferència, heu de sentir tres sirenes que xiulen gairebé a la vegada.

—Quin martiri! — exclameu.

Després us assereneu, però; i sentint-vos optimista, alceu els ulls al cel, feu un sospir que us ve de dintre mateix del cor i dieu esperança!

—Ara, potser em deixaran dormir una horeta...

Evidentment dormiréu, però...

—«Se sortea hoy... De la Rambla de las Flores...»

Mare de Déu! És el ceguet que pregona el seus bitllets de loteria.

I la cosa no s'acaba aquí. Dos peixaters, alts i bruns, arriben amb una panera de sardina.

—Apa, noles, sardina de

l'art! És fresca i barata! — criden estentòriament, amb veu que fa tremolar els vidres de la finestra.

I heu d'esperar que els peixaters es convençin que la gent d'aquell barri no estem per sardina, per a poder respirar tranquil i sostenir-los a la idea d'agredir-los des del balcó mateix.

Paciència no em deixis, però. Passa, després, el drapaire. I l'esquella infame del seu carro, que no para de tocar, fa que la vostra desesperació es desbordi.

I passa després, encara, el ramat de bous que va a l'escorxador. I ve l'escombrari que bufa, com un huracà, el seu corn a l'escala. I arriba el manubri que us engega, com cada dia, tots els *desfiles del amor* de la temporada. I el venedor de cargols i mariscs...

És l'estiu i vós heu tancat ja hermèticament portes i finestres. Quin martiri!

Una tarda pujava un amic a visitar-me.

Dintre casa, al cap d'uns moments, em deia:

—Ni tramvies ni autos... Això és viure tranquil.

En aquell moment, dos manubris, un a cada cantonada, empenien una furiosa competència. Jo, tot pensant amb les bateries d'altaveus que

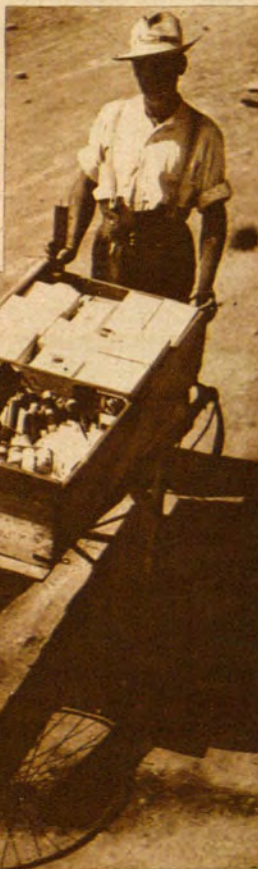
tan bon punt fosqués, descarregarien sobre meu tota mena de marraus i fent un somriure pastat amb santa resignació i tendra condescendència vaig dir-li: —«Voilà».

MODEST SABATÉ

(Fotos Cases)

...El manubri que us fa escoltar tots els *desfiles del amor* de la temporada...

...El venedor ambulant de merceria, tampoc deixa de col·laborar en l'acostumat xi-varri matinal...

El ceguet dels bitllets de la loteria...

ELS GERMANS CORMA VISTOS EN LA INTIMITAT

UNA de les coses que més admira els públics de l'actual segle, és la precocitat en les criatures. Tots recordem l'aurèola de què es veïe voltat Jackue Coogan, tot just esvaïda.

Com totes les coses grans, hom imagina que totes aquestes criatures han d'ésser nades a Nordamèrica. Però, no cal anar tan lluny per tal de trobar-ne de valor insuperable. Ací Barcelona mateix, al Guinardó, viuen els germans Carles K. Corma i Giocasta K. Corma, els músics més petits del món, els quals han deixat gran record a tots els qui els han sentit i que s'han fet populars no solament entre els aficionats a la música si no també entre el gran públic, especialment d'ençà del memorable concert donat al Palau de la Música Catalana sota els auspicis de la benemèrita «Associació Obrera de concerts».

El públic té un concepte rar dals seus prodigis. Hom creu per regla general que son éssers de vida anòmala. Res més lluny de la veritat pel que respecta als nens Corma. Són unes criatures com tantes d'altres. Senzilles i simpàtiques, sobretot la nena. Parla amb una mica de «sesseig» que encara la fa més atractiva. En res no es nota la virtut que posseeix; és molt nena i femenina. El nen és molt seriós i a vegades sorprèn amb judicis i apreciacions impropis de la seva edat. Però res més. El molesta sobretot que li diguin «nen prodigi». Per renyar-lo, només cal dir-li: Ja vols fer el «nen prodigi»? perquè tot seguit és doni per reptat.

Mentres en Cases treu les «fotos» que il·lustren aquest reportatge, preguntem a la senyora Corma, la qual ens respon molt amable:

—A quina edat començaren a tocar?

—El nen als 16 mesos. La nena, també al voltant d'aquesta edat... Carles tenia un piano de joguina. Nosaltres l'hi vam comprar per tal que fes soroll quan no molestés a ningú. Però quina no fou la nostra sorpresa en veure que conjuga-

Giocasta Corma, la «gran» concertista de set anys, somriu com a bona «vedette», als lectors d'imatges

va amb força traça sons que havia sentit tocar! A la nena l'ensenyà el seu germà quan ella tenia uns 16 mesos com ja he dit, i ell quatre anys.

—Quina edat tenen, ara?

—Actualment tenen 11 anys en Carles i 7 Giocasta. Nasqueren a Barcelona.

—Qui ha estat llur mestre?

—L'únic mestre de piano que han tingut és Frank Marshall, al qual estem molt agraïts per la forma en què s'ha portat. Actualment el gran, cursa harmonia amb en Mas i Serracant i la petita fa el cinquè any de solfeig sota la direcció de la senyora Davalillos.

—I quina vida fan?

—S'aixequen a les 8. Gimnàstica sueca. Dutxa tot l'any i esmorzar. De 10 a 11 lliçó de francès. Jugar una mica al camp, que el tenen a la porta. Dinar i des-

L'hora esportiva dels germans Corma

cans. De 3 a 4 piano una altra vegada. Esports i a les 9 sopar i dormir.

—Els fa gaire impressió de donar un concert?

—Al contrari. El dia de concert els representa un dia de festa. Els agrada tocar davant de com més públic, millor.

—Han donat molts concerts?

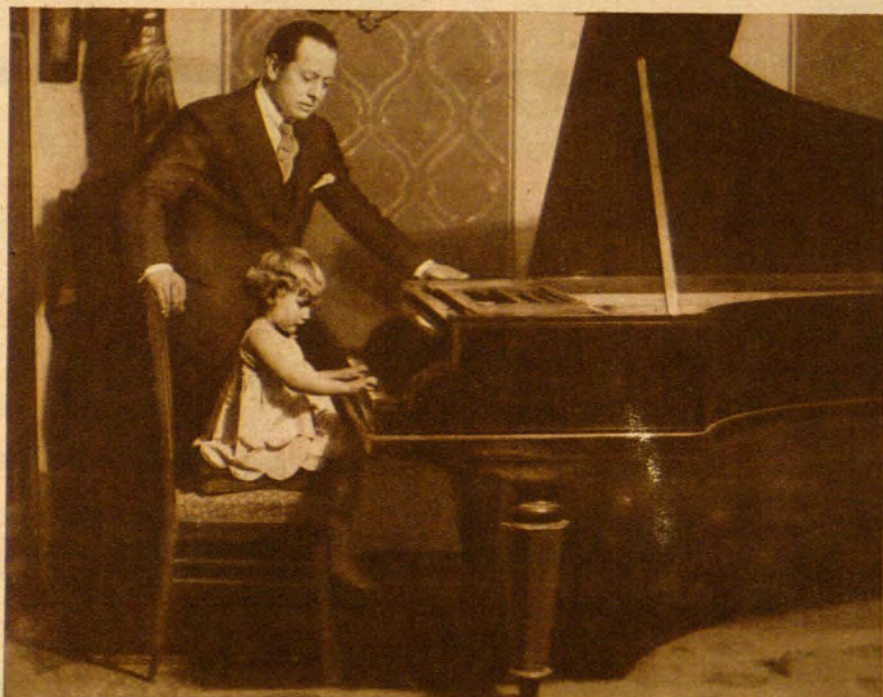
—El nen, quan tenia de 2 a 3 anys, entre públics i privats, 150, en una «tournée» per Espanya. D'aleshores ençà que estudià i donen com a màxim un o dos concerts anuals per tal d'apreciar els avenços. Un d'aquests últims concerts el donaren a Roma amb gros èxit; tenia el nen 9 anys i 5 la nena.

—Quins músics els agrada més interpretar?

—Al nen, Beethoven. A la nena, Mozart. La peça més important interpretada per Carles en públic, fou el Re Major de Mozart i Giocasta el Sol de Bach amb acompanyament de l'orquestra Pau Casals, Frederic Lemond, el cèlebre professor anglès, digué: Giocasta i Carles Corma, no són dos

La nena Corma, quan tenia 2 anys, en l'època en que va donar un concert a la Sala Mozart. L'acompanya el seu mestre, senyor Marshall

(FOTOS
CASES
I ARENYES)

prodigis, són dos talents. Giuseppe Mule, director del Real Conservatori de Santa Cecília de Roma, els ensenyà als seus deixebles i els digué presentant-los com a models que, no hi havia qui toqués amb tanta musicalitat i amb tant d'art.

En tot això, les fotografies s'havien acabat. Giocasta escoltava amb tota atenció la conversa. L'agafó per la maneta i li pregunto:

—¿Quin dia de tots els que recordes has estat més contenta? Aixeca el caparrò daurat. Es posa un ditet al front amb gest graciós, rumia una mica i diu:

—Molts. Però sobretot el dia que vaig tocar amb l'orquestra Pau Casals.

Em dirigeixo altra vegada a la mamà.

—Quins plans, tenen, ara?

—Aquest hivern pensem presentar-los a París. De totes maneres preferim que per ara estudiïn. La Reina Victòria vol patrocinar una presentació dels nens a Anglaterra. Però això, probablement, no serà fins l'any que ve.

La mamà representa amb molta discreció aquest difícilíssim paper de «mamà» prodigiosa. Parla dels seus fills amb una complaença maternal, gens espectacular. Sap parlar-ne sense subratllar massa les gràcies, diu només de paraula uns fets, evoca les dades imprescindibles, algun testimoni, si cal, però sobretot sense adjudicar-se, en el mestratge dels seus fills un paper de protagonista.

Els germans Corma, amb una gràcia insuperable han resolt el punt difícil, de deixar d'ésser «infant prodigi». És una condició que se'n va de pressa i de vegades no deixa temps de sortir-ne airós. Hom exigeix el prodigi en l'edat, en les dimensions de les mans, en l'expressió, en el gest de la sabata xarolada sobre el pedal; àdhuc, en la manera d'acollir els aplaudiments.

«Després de la lliçó, jugarem a nines...»

Els dos petits mestres tenen unes qualitats que si són meravelloses pensant en els seus anys, continuaran essent-ho després de la creixença — són dos petits mestres d'un adorable mestratge. Una mica a tall de joc.

A. M. RIERA

L'obra cultural de l'Ajuntament de Barcelona

«¿Ja heu matriculat els vostres fills perquè vinguin amb nosaltres a l'escola?»

Això pregunten tres vaillets molt arrebeixinats que l'Obiols ha pintat en un magnífic cartell editat per l'Ajuntament.

Atrets per l'interessant tema que és aquest de la matrícula dels infants, havem intentat poguer recollir alguns aspectes i algunes dades que puguin donar idea de com és dut a cap el servei de matrícules. A aquest fi ens dirigim al Passeig de la Indústria, a l'edifici de l'antic restaurant de l'Exposició del 88, avui conegut pel *Castell dels tres dragons*.

Ens rep el senyor Ainaud, cap del Negociat de Cultura.

Dins l'immensa nau i presidits per la reproducció de guix de l'estatua de la Maternitat, d'en Viladomat, s'hi troba un nodrit grup de pares de futurs escolars, la major part d'ells acompanyats dels seus fills.

— El nostre intent — ens diu el senyor Ainaud — és de què tots els ciutadans, qualsevulla que sigui la seva qualitat i estament, es donguin compte de que no duen els fills a l'escola del se-

Una corrua d'escolars d'avui, ciutadans de demà? ¿Qui sap si d'entre ells n'hi ha algun que un dia farà parlar amb orgull del seu nom i del de Barcelona?

nyor *tal* o del senyor *qual*, sinó que és un servei que presta la ciutat i al qual hi tenen dret tots i sense distinció de cap mena. Aquí se'ls rep amb el màxim d'atencions compatible amb l'acumulació de gent. Faci's càrrec de que en quinze dies hem demanat que ens canviessin dos guardies urbans, només que pel sol fet de que els bons homes, potser una mica amoinats del tràngul, havien tractat a unes persones amb menys consideració de la que nosaltres exigim.

— S'han fet moltes inscripcions de matrícules?

— A hores d'ara en portem unes vint-mil de

passada. Creiem arribar a les trenta-mil. I pensem que això s'ha fet en sols quinze dies.

— ¿I per a passar tota aquesta munió d'escolars amb quantes escoles compta l'Ajuntament?

— Comptem amb 210 escoles de l'Estat, 8 escoles municipals i amb els 12 Grups Escolars que estan a punt d'inaugurar-se. Totes aquestes escoles representen una capacitat escolar de unes trenta-mil places.

— ¿L'organització d'aquest servei de matrícules els deu absorbir moltes hores de treball?

— Conti! Sortosament el Tinent d'Alcalde

«¿Ja heu matriculat els vostres fills perquè vinguin amb nosaltres a l'Escola?». Aquesta és la llegenda d'aquest magnífic cartell de propaganda, eixit de la mà mestra de l'Obiols

Delegat de Cultura, Lluís Massot, és un home que no desdiu mai davant de la feina i així ens comunica a nosaltres energies més que sobrerres per a ajudar-lo en tot i per tot.

L'intent del senyor Massot i tots els nostres esforços de cooperació van encaminats al mateix: és de què la ciutat de Barcelona estigui dotada d'un servei d'ensenyament que prepari per el dia de demà una legió de ciutadans ben capacitats, cultes i amb plena consciència dels seus deures com a barcelonins i com a patriotes. Ademés, que el nivell de cultura en totes les classes socials sigui el més enlairat possible. Això pel què respecta als futurs ciutadans; en quan als pares, volem que sàpiguen que en dur els seus fills a l'escola ho fan en ús d'un perfecte dret que els hi dona la seva qualitat de veïns de Barcelona i que el seu Ajuntament es capté d'una funció tan transcendental com és l'ensenyança primària, base i fonament de les demés ensenyances i estudis.

— ¿Vol explicar-nos com es fa i quins tràmits segueix la inscripció dels nois a les escoles?

— Molt senzill. Venen els pares i omplen

nen les fulles de sol·licitud demanant lloc per al seu fill o fills en una de les escoles de l'Ajuntament.

Aquí es rep la sol·licitud signada pel pare o tutor i vista la situació del seu domicili i les demés característiques expressades en la fulla de petició, nosaltres placem els escolars en l'estudi més adient, ja sigui per la seva proximitat, ja sigui per alguna altra de les característiques apuntades i que requereixi alguna especialització. Un altre dia tornen els pares sol·licitants i se'ls dona la fulla d'admissió dient-los-hi l'escola on deuen presentar els seus fills i en la qual seran admesos.

— ¿S'hi nota interès per part dels pares en inscriure els seus fills a les escoles municipals?

— El fet de que en quinze dies s'hagin fet vint-mil admissions, em sembla que ja és una dada eloqüent. I es comprèn; car els pares saben que l'Ajuntament es preocuparà de que l'ensenyament tingui la màxima eficàcia; saben també que els escolars fills de pares de posició modesta i que per altra banda la seva salut ho requereixi, aniran durant l'estiu a fer salut en algunes de les colònies escolars. Per cert, que en aquestes colònies no és sols salut el que hi van a cercar els menuts, sinó que lliguen l'esbarjo propi d'uns dies de vacances amb l'aplicació al treball i a l'estudi. Un treball altament agradable, entretingut i no gens cansat, com és el de l'adestrament artístic. Justament un d'aquests dies s'inaugurarà l'Exposició de treballs realitzats pels deixebles de les colònies d'enguany, en els quals hom pot veure coses ben remarcables per la seva traça i fins pel seu bon gust. Una traça i un gust una mica primitius, si voleu, una mica infantils, és clar, però

Presidits per l'estàtua de la Maternitat, els pares acuden a l'edifici del Passeig de l'Indústria a matricular els seus fills a les Escoles Municipals

que senyalen en els seus joves autors unes disposicions ben remarcables.

— ¿Així, doncs, podem dir que la primera part del programa, o sigui la presentació de les matrícules ha estat un èxit?

— I tant com ho ha estat! Ja ens ho creïem però no en tanta proporció. Que el públic vagi agafant confiança en l'obra educativa de l'Ajuntament, i ja veuran el dia de demà quin esplet de ciutadans eixirà més assenyat, més educat i instruït! No hi hauran apenes analfabets i la ciutat de Barcelona serà un model de ciutadania entre totes les ciutats del món.

I en dir això, els ulls del senyor Ainaud guspirejaven d'en-

tusiasme. Decididament és un apòstol, abans que un funcionari, aquest bon home de senyor Ainaud.

— Té més anècdotes per contar-nos? — li preguntem.

— Anècdotes? No; en absolut. Tot s'ha desenrotllat amb el major ordre i la més gran placidesa. Dades curioses? això sí: Una dona ens presenta un vailet de 13 anys i demana que el matriculem com a pàrvul. Pels anys i per l'estatura la cosa ens repugna més no podem menys que atendre'l; l'infeliç no coneix encara una lletra. Intel·lectualment és un pàrvul de debò.

Un altre fet he notat, l'espècie de vergonya instintiva que tenen moltes mares en declarar una família massa numerosa. Sembla com si els féssiu declarar un crim o quan menys alguna cosa deshonrosa. Això és una mostra dels corrents massa estesos en nostres dies i que sembla que fan dels que no els segueixen com una mena d'éssers d'una raça inferior, d'un atrasament quasi troglodita. Aquell orgull justificadíssim amb què els pares d'abans declaraven una prole nombrosa, ja no existeix. El tenir fills és un pecat. Les bones dones quan no poden menys que cedir a les reiterades demandes dels nostres empleats, per tal d'omplir degudament els documents que són del cas, tot és excusar-se i quasi ens en demanen perdó.

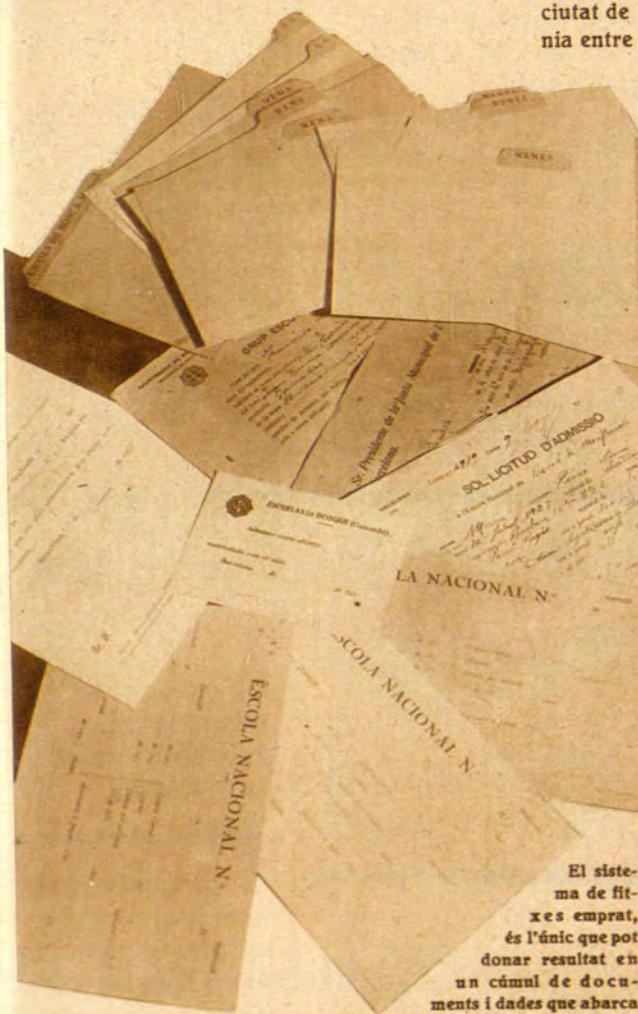
Perdó? De què? Si el que volem nosaltres són deixebles, que siguin el dia de demà ciutadans, força ciutadans. I sobretot, bons ciutadans!

Aleshores Barcelona...

I els ulls del senyor Ainaud, encesos d'entusiasme, d'un entusiasme apostòlic, ens diuen més, molt més, que cent obres de pedagogia...

J. VAYREDA AULET

FOTOS CASES

L'expedient escolar del noi o noia s'encapsala amb la sol·licitud d'admissió omplerta pels pares o tutors

El sistema de fitxes emprat, és l'únic que pot donar resultat en un cúmul de documents i dades que abarca més de vint-mil escolars. El fitxer ben ordenat, permet en qualsevol moment tenir al davant tota la documentació referent a un escolar

EL CIUTADÀ DAVANT L'OBJECTIU

ENTRE una pila de coses, el nostre segle té el gust de la fotografia. La gent té cada dia més tirada a retratar-se. Fotògrafs de carrer, fotografies mig automàtiques, aficionats i galeries fotogràfiques, per tots hi ha feina. ¿Aquest afany d'admirar-se i d'ésser admirat no implica un fons de narcisisme? És evident. Fixeu-vos que hi ha un rengle d'homes i de dones i, fins i tot de quitxalla que, en trobar-se davant l'objectiu, adopten posats que responen als seus ideals i, sobretot, a les circumstàncies de moment i de vestit.

Els passavolants

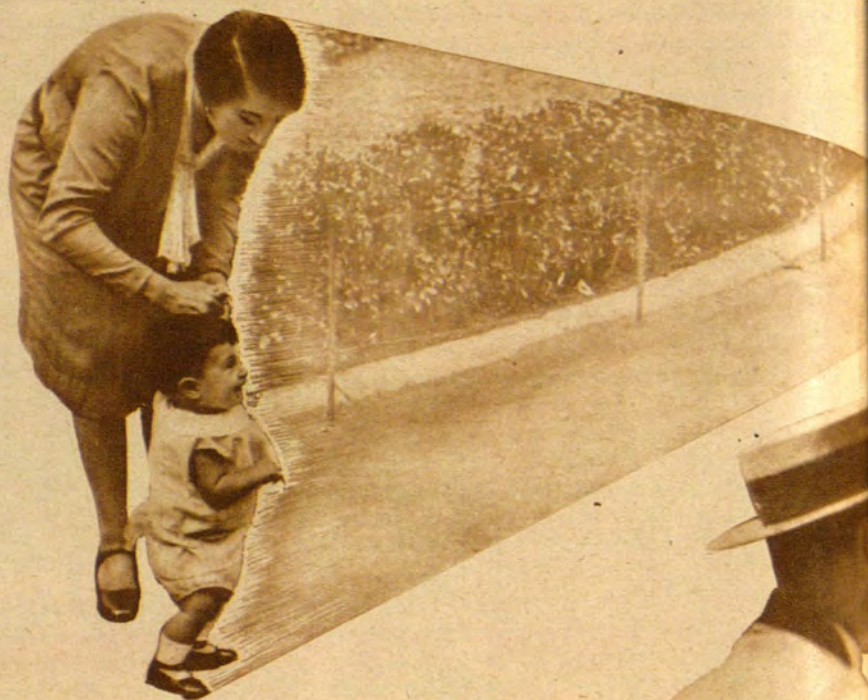
Atureu-vos a observar un moment el treball d'aquests humils industrials. Fixeu-vos en la seva clientela: Criades, soldats, pagesos i alguna senyoreta que vol perpetuar l'estrena d'un vestit que li escau... Fixeu-vos amb el posat marcial d'aquest soldadet davant l'objectiu. Coses de l'uniforme!

Té també clientela estrangera. Han desembarcat un parell de dies a Barcelona. Tots faran aquest posat rígid que s'adiu amb els seus ulls meravellats i els seus vestits plens de pols.

"Vostè ha estat filmat"

Fa cosa de dos anys, sorgiren els primers fotògrafs amb màquina de cine. Per bé que operen al carrer com els d'abans, són menys del carrer i més ambulants. Tenen parada en algún establiment, però per al treball no tenen un lloc fixe.

Davant d'aquest objectiu, el gest del ciutadà és també influït per la vanitat. En veure que us van a enfocar ¿no us heu portat instintivament la mà al nus de la corbata per perfilar-lo?

Els aficionats

Fet i fet són aquestes fotografies d'aficionat les que s'acosten més a la naturalitat voluntària. I diem voluntària perquè l'única naturalitat de debò és inconscient. Són aquelles que la càmera recull sense que la persona fotografiada se n'hagi adonat.

Davant l'objectiu de l'aficionat, el gest del ciutadà és desimbolt i com que

Després d'un bon dinar sota els pins de Les Planes, la família té l'humor suficient per poder fer una fotografia «humorística»

la majoria de vegades es fa a casa, sempre s'hi veu una certa afectació. Però sovint, molt sovint, l'afectació és tolerable!—i l'afectació que hi ha és tolerable!

El fotògraf seriós

En diem seriosos perquè són els que retraten els moments més importants de la vida. Entre els retrats d'aficionats, el més seriós: El retrat de les preocupacions de l'aficionat, que acaba d'allargar-se per del fotògraf en col·locar-lo a l'obra d'art. En aquests moments hi ha una tolerable!—i l'afectació que hi ha és tolerable!

TIU

El fotògraf aficionat i el seu tema predilecte.

Per molt ben feta que sigui la fotografia, gairebé sempre la parella fa riure de tan seriosa i de tants esforços que fa per fer florir un somriure de postal.

El repòrter gràfic

El repòrter gràfic, heroi modern, és probablement el que caça fesomies més autèntiques. Però no massa sovint. El ciutadà digne d'aquest objectiu, composita el seu gest, perfila la seva actitud, accentua la posició en què vol exhibir-se. Els uns altius, els altres respectius, els altres amb una elegant

Quan menys hi pensem, també us persegueix la fotografia... «Vostè ha estat filmat!»

Un remarcable exemplar de fotografia matrimonial

distinció. Tots volen aparèixer al ulls del món en l'actitud més cavallerívola, en el gest més bell, en la posició més simpàtica.

D'aquest desig no ens podem alliberar ningú, ni el cirabotes, ni el cap polític, ni l'aristòcrata.

No és solament en el néixer i en el morir que som iguals els homes!

ANTONI LEFLA

(FOTOS CASES, GARRIGOSA I GASPAR)

La bandada dels repòrters gràfics, que es llencen sobre l'actualitat amb una mena de ferocitat tota professional.

sa al camp, a la platja o a l'abandó en la indumentària i l'actitud encara es recent

on els que ho fan pagar més als artistes seriosos escollim l'ocasió. L'emoció del moment o el celebrat els fa fer una cara per l'excessiva preocupació per arribar a produir una obra que hi ha la pose obligada—in-ol ésser transcendental.

**Ha estat, a estones, maríner,
aviador, militar, diplomàtic,
capellà, jurisconsult, literat,
Comte, Marquès, Duc, Baró,
Príncep i Rei**

Què més voleu? I a més, casat una pila de vegades, reclamat per tots els jutjats del món, habitant de presons i manicomis, i finalment, un senyoràs *comme il faut*, amb tres automòbils, casa pròpia, és dir, cases pròpies i enterat diumenge, amb un enterrament de segona classe, en el qual anaven deu capellans, un col·legi, deu acompanyants i vint-i-cinc cotxes. I encara s'ha permès el luxe pòstum de fer dubtar si la seva mort era autèntica o bé l'únic recurs mèdit que li quedava per posar en joc.

A honor seva cal dir que ha estat en el seu ram d'un virtuosisme, si fa no fa infal·lible. I dintre la relativitat de l'ofici, ha jugat net. No ha vessat ni una gota de sang i ha fet vessar tan poques llàgrimes com ha pogut. No ha dut mai un ganivet a la butxaca i sentia repugnància pels afers de «menor quantia». Aspirava als afers que no estaven a les mans de tothom. El que perjudicava més la seva fama és el rastre de casaments desfets. Les aventures d'altre ordre li han valgut, àdhuc per part de la víctima, una admiració inconfessada però evident.

El nom fa la cosa

Això fa uns anys era molt difícil de saber exactament. La llista dels noms que ha utilitzat no té fi ni compte. No eren noms friats a la babalà; cada gesta exigia un nom més o menys pompós i ell sabia trobar-lo. Mireu una llista molt incompleta, però que dona una certa idea de les seves facultats: Antoni Vilamil Ràfols, Pere Lluís Aribau, Joaquim Nogales, Josep Maria Hurtado de Mendoza, Antoni Villaurrutia i Ramirez de Arellano, Josep Gómez Hidalgo, Enric Ràfols de la Cerdà, Isidor Lozano de la Puente, Carles Portolés Sadrústegui, Carles Ramirez de Arellano, Francesc Martínez Cañabete, Joan Martínez Magro, Antoni Cador Ordiña, Mister Harrison, Antoni Aribau Busset, Antoni Lluís Busset, Ferran Caamaño de Bonilla, Lluís de Guevara, Danilo de Samoz, Orland de la Riva, Josep Maria de la Cresta, Marquès de Capellades, Marquès de Urquijo, Marquès de Guevara, Baró de Pickmann, Duc d'Abramant, etc., etc.

Ha canviat de nom però no s'ha pensat gens a canviar de nacionalitat. Ha estat, alternativament, rus, anglès, suís, espanyol, americà. I val a dir que parlava perfectament tots aquests idiomes.

Es tracta, en definitiva d'Antoni Lluís Busset, fill de Capellades, un home que segons el seu biògraf — ja té biògraf i tot! — era un perfecte «gentleman» d'aspecte i de tracte, amb un do de suggestió personal que mai no va desapropiar ben bé.

El «casament per força», a l'inrevés

La imaginació de Lluís en saber-se enamorar perdudament era inesgotable. En aquesta farsa va fer tots els papers. A l'Havana va casar-se com a capità de vaixell. El casament va costar-li fer de marit tres dies, cobrant-se el sacrifici amb uns milers de pessetes. Al Brasil, fent-se passar pel novel·lista Amado Nervo, va casar-se amb la filla d'un gran navier. Va desaparèixer a l'endemà amb els diners del dot i amb les joies. Com a aviador militar de la marina anglesa — es deia Mister Harrison — va casar-se al Perú amb la filla de l'empresari d'una plaça de braus. La seva desaparició, aquesta vegada va ésser més tràgica. La núvia va tornar-se fol·la. A Montevideo, amb el nom d'Orland de la Riva, va casar-se amb Agnès Prieto. Aquesta vegada va guanyar-hi les joies i vint mil pesos. Com a record, envià a la muller les paperetes de l'empenyorament. A Venezuela volia casar-se amb la filla d'un pescador de perles, però la cosa no li va pas anar com una seda.

La primera «gesta» a Barcelona

L'any 1917, cansat de rodar per Amèrica aquest gran aventurer s'atura a Barcelona. Debuta amb un casament, que era aleshores el seu fort. Fent veure que pertanyia a una de les més nobles famílies de Guayaquil i amb el nom fals de Ferran Caamaño de Bonilla, va casar-se amb totes les de la llei a l'Església de Betlem. Fou un casament principesc, pagat, és clar, per la núvia. El mateix dia, al bo de la lluna de mel, abans de fer el viatge de noces a

La darrera fotografia d'Antoni Lluís, feta poques setmanes abans de la seva mort

Antoni Lluís un dels més del món, ac casa del

Sant Sebastià, intentà empenyorar un moneder, present de noces. No va poder cloure tracte perquè no era d'or com ell es creia. A Sant Sebastià l'idil·li va ésser ben curt. Va empenyorar totes les joies de la núvia en set mil pessetes que va deixar a la taula de joc. Abandonà la muller sense deixar-li ni diners pel bitllet de tornada a Barcelona.

Domingo, 10 Ebre.

Mi querida Bievet:
El pasado viernes te
puse un telegrama a la calle Umon,
no habiendo recibido contestación al
mismo y por si estás todavía enferma
y no has podido ir a recogerlo, te dirijo
estas líneas a tu casa.
Escribo por objeto rogarte
mandes por giro postal 250 pesetas
a D. Gabriel Abril calle Ruiz Gómez, 10
en esta ciudad, me las entregará.
Si no tienes dinero em-
peñas una sortija ó el relojito,
pues, me es de Perua un, ucin,
recibir este dinero ya que estoy

Una carta autògrafa del famós Pickmann, en la qual es demostra que, malgrat els seus fabulosos «negocis», no totes les èpoques li foren brillants. Aquesta carta fou escrita des de la presó. — Hom remarca que el gran especialista en falsificar signatures tenia una caligrafia impecable

Mig mil·lions, guanyat amb un disgust

Aquesta feta no és pas de les més inofensives, sobretot pel desenllaç. Casat amb una neboda d'En Dato i apadrinat pel comte de Romanones, durant el viatge de noces va acudir-se-li d'assegurar la vida de la seva nova muller. Si aconseguia

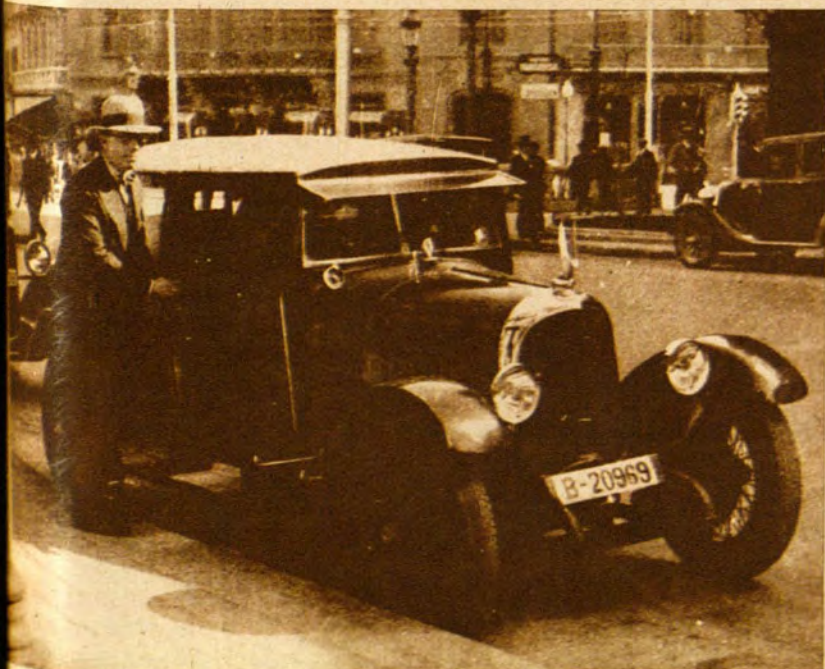
ia, fill de Capellades, famosos aventurers aba de morir en una Passeig de Gràcia

l'acceptació per part de la Companyia d'Assegurances era un negoci rodó. La muller era cardíaca fins al cap d'amunt. Un petit trasbals podia matar-la. Calia fer, doncs, una assegurança forta.

Al mateix hotel de Madrid trobà una dona que s'assemblava vagament, molt vagament, a la seva muller, però que tenia un aspecte ben envejable. Va utilitzar-la per portar-la al reconeixement mèdic de la Companyia. No hi havia, cap mena de tara. L'assegurança fou closa a 500.000 pessetes.

Però el mig milió per a Llusià era un afer urgent i la crisi cardíaca de la seva muller no s'accentuava. Feu desaparèixer de la seva cambra

*amigue lo pougas eu duia, calí
sin un continuo.
En espera de recibir de
tu bondad este favor se despide
de ti tu buen amigo que
mucho te quiere
Antoni*

Llusià sorprés pel avostè ha estat il·luminat, quan anava a pujar en un dels seus tres automòbils. Aquesta foto, presa davant del Teatre Barcelona, és molt recent

totes les joies. El disgust fou decisiu. Llusià cobrà el mig milió sense immutar-se. Aquesta és potser la taca més negra de la seva història.

El virtuosisme en acció

A Salamanca, fent-se passar per príncep alemany, va guanyar-se les simpaties d'un banquer, el qual va autoritzar-li el cobrament a Béjar, d'una lleira de cinc mil pessetes contra l'embaixada alemanya a Madrid.

Fa uns tres anys, amb l'actual bisbe de la Seu d'Urgell, doctor Guitart i en companyia de dos capellans, vestit de capellà feu un viatge en auto cap a Itàlia, on va aprofitar el viatge.

A les Termes Orion, de Santa Coloma de Farnés, s'hi exhibia com a militar adicte a Don Jaume. Es presentava amb cartes de recomanació de Vázquez de Mella, que es feia ell mateix. Així caçà diversos capellans.

Un dia Antoni Llusià va comparèixer, vestit de capellà, a la Residència dels Pares Maristes, a Madrid. Després de conferenciar llargament amb el director sobre el suposat ingrés d'un fantàstic nebot seu a aquella Residència, va quedar que hi tornaria a l'endemà per precisar detalls. Des de la Residència dels Maristes, el capellà improvisat va anar-se'n de dret a una de les millors joieries de la Carrera de Sant Geroni. Els va dir que enviessin totseguit al domicili d'aquells religiosos un magnífic mostrari de rellotges d'or per triar-ne quaranta o cinquanta que havien d'emportar-se'n a la Patagònia uns misioners.

A la porta de la Residència Mossèn Llusià esperà els rellotges, els prengué de les mans del dependent de la rellotgeria per passar-los a mans del director. Però rellotges i ell van desaparèixer...

Rei d'Espanya unes hores

A Saint Maurice arribà a fer-se passar per Rei d'Espanya. Es caracteritzà bé i es disposà a fer aquest paper tan compromès en el qual reeixí a gust dels espectadors. Va fer de Rei només unes hores. La cosa era perillosa. Havia de fer-ne el temps indispensable per ensibornar l'amo de l'hotel i algun client de tradició monàrquica insubornable.

La seva «real» presència no ha deixat un record massa falaguer a l'amo de l'Hotel de Saint Maurice. Va deixar-hi un compte fabulós, que al Palau de Madrid ni al de Pedralbes no en voldran respondre...

Un artista en el seu ofici

— Els millors moments de la meua vida — deia Antoni Llusià — són aquells tres o quatre minuts d'espera a la guixeta d'un banc, on he dut un xec fals. Mentres examinen la signatura, — vull dir. — Valen més aquests minuts que les pessetes.

Val a dir que la falsificació de les signatures era el punt fort d'aquest home fantàstic. Des d'un altre cap de taula — va fer-ho al Jutjat de Manresa — imitava a l'acte la firma que veia escriure a l'inrevés.

Ell, altrament era un gran enamorat de l'ofici. Defingut al Banc Hispano Americà, després d'haver-hi cobrat, en fals, 68.000 pessetes, feu la següent confessió, que és la clau de la seva vida d'aventura:

— Si em posessiu la clau de la caixa a les mans, creieu que els diners estarien ben segurs. No m'agradaria apoderar-me'n d'una manera tan fàcil.

La seva fortuna l'havia invertida tota en cases.

— En aquests temps — deia — i ho sabia per experiència — el capital no està segur enlloc.

Ha mort, casat amb la filla de l'escarceller de Cervera. Van conèixer-se entre reixes. Aquest casament, que és el més romàntic ha estat el més perdurable.

R. M.

La policia tenia pocs documents gràfics de l'estafador internacional. Aquestes dues fotos consten en els arxius de totes les policies del món

ELS VAGABUNDS DE BARCELONA

ENCARA que no ho sembli, Barcelona no té un conjunt de desvagats que es presti als folletinistes. Tota aquella aurèola de crims i de baixes passions és una invenció literària de no massa bon gust. Això no vol dir que no hi hagi els desvagats que rondan pels passeigs i parcs públics o dormen en un banc. Els molls de Barcelona, les glorietses i les cadires de la Rambla, ara a l'estiu, són plens d'aquesta mena de gent. És clar que hi ha el vagabund de mena que dorm a qualsevol lloc mentre sigui al ras. Hi ha també aquell desvagat feliç que s'accontenta de llegir notícies endarrerides amb trossos de diari que pot arreplegar. Però sobretot hi ha el vagabund per la il·lusió d'ésser lliure. Són els d'aquesta mena els que donen un contingent més considerable. Aquesta mena de vagabund és un home content i orgullós de la seva professió. En certa manera compadeix als que han d'escarrassar-se tot el dia per guanyar-se el pa. Després de les dues de la matinada, per les cadires de la Rambla de Santa Mònica hi veureu una pila de vagabunds amb el son ben agafat. No fan pas allò que se'n diu cara de Pasquès. No abusen de la navalla ni del sastre i el seu posat és miserios...

El meu company fotògraf en veu uns que dormen amb un son més fotogràfic i em demana: — Placa?

El «Gran Hotel» dels vagabunds, davant de Llotja. Una mena de classificació reglamentada les entrades i sortides d'aquest «hotel», el qual, en unaso, la nit, ha allotjat més de vuitanta persones

— Sí. Però amb una n'hi ha prou.

I anem avall, avall cap a Sta. Madrona. Tot són carrers que donen al mar, tot són anuncis lluminosos, la majoria vermells, importació de Berlín o de París. Al peu de la façana posterior de la caserna de les Draçanes, ensopeguem amb un home. És un home vell i malalt, que té un sac per coixí i dorm sobre un munt de papers. — Què hi ha? — li preguntem — Com va aquest somni?

De moment ens pren per policies. Ens torna a mirar, però, i es convenç que no hem de perjudicar-lo.

— Què us diré? Hi ha somnis de tota mena.

— I a què us dediqueu?

— Sóc mallorquí i em dedico a la cacera de paper, de draps vells i de tot el que em ve a mà.

— I dóna aquest ofici?

— Què voleu? Dia per altre em faig unes dues pessetes. Ja estaria content que sempre fos així.

En aquest temps els molls de Barcelona són ben desproveïts de vagabunds. Costa de trobar-ne algun entre aquelles caixes de plàtans o sota les lones. Hem recercat en va.

De cara al Palau de comunicacions, i en els bancs de pedra de la Plaça d'Antoni López n'hi ha alguns que dormen de cara al cel. Hi ha tota una família. Anem a interrogar-los, però el sereno ens barra el pas.

— No els desperteu, pobra gent. Si voleu saber alguna cosa jo us la puc dir. Es tracta

d'un matrimoni amb tres fills. Fa uns mesos que vingué de Valladolid. Van tenir casa

Les idees artístiques del fotògraf han alterat notablement la figura d'aquest dormilleg de la via pública

fins que l'amo els en va treure perquè no podien pagar l'habitació. En veure's al carrer, ell va fer tot el que humanament va poder perquè no faltés pa als seus fills, però ja ho veieu. Els seus esforços no li han estalviat d'haver de dormir al ras, amb els seus.

— Quin ofici té?:

— Un bon ofici: pintor decorador.

— I no troba treball?

— Avui és precisament el primer dia que treballa del seu ofici després de sis mesos de buscar-ne en va.

Ja començàvem a tenir la sensació que la nostra recerca no era afortunada quan vam fer la gran troballa de pintoresc. Davant de Llotja vam trobar allò que podríem dir-ne el «Gran Hotel» del vagabundatge. Hi viuen una cinquantena de persones d'allò més extravagants. Això que en diem «hotel» — perquè ho sembla — consta d'unes cinquanta casetes, fetes amb llistons i taulons de fusta, classificats humorísticament pels encarregats de guardar-los: Hi ha habitacions de primera i de segona. És a dir: el gran edifici es divideix en dues parts: a l'un hi viuen els vagabunds més il·lustres; als altres els més perduts. Seguim un camí entre fustes, però un dels guardians no ens deixa passar: — On aneu?

Li ensenya la màquina del nostre company i li diem que el nostre intent és pacífic: només un parell de fotografies i saber quatre coses.

— Quants dormen aquí? — demanem.

— Una pila. Hi ha dies que n'hi han dormit vuitanta i més i tot.

— Quina mena de gent hi abunda més?

— N'hi ha de tota mena. La majoria són bona gent que busquen feina i no en troben.

— I no ve gent de representació per aquí?

— Mireu. Precisament fa poques nits va dormir-hi un personatge portuguès molt il·lustre al seu país. Havia estat professor de la Universitat de Coimbra, i res, per cosa de faldilles va haver de fugir.

— I ara no n'hi ha cap de categoria?

A la Plaça Reial. Un banc ben aprofitat

Els habituals de les cadires de la Rambla

Aquest bon home ha trobat el seu llit sobre un munt de diaris vells. Després parlaran de la ineficàcia de la Premsa!

— Aneu a saber. Com que a penes parlen, fa de mal dir i de mal saber qui són, què han estat i d'on vénen. Heu de saber, però, que n'hi ha de totes les races i de tots els idiomes.

Ara compareix un home petit, nerviós, que dona al guarda el seu barret de palla espellifat i una pila de revistes, tot dient-li:

— Tracteu-me'l bé i crideu-me, com cada dia, a les cinc.

Ara el guardià ens documenta:

— És un home molt original. Sembla una mica trastocat. La seva gran obsessió és que no li faci malbé el capell de palla.

— I a quina hora comencen a venir els estadants?

— Hi ha dies de tot. A vegades a les nou ja és ple.

— I com van en aquest «hotel» els robatoris?

— Aquí no es roba res. Si entre ells es roben alguna cosa, ho fan fora d'aquí. Saben que a aquest recinte hi són per les lleis de l'hospitalitat. A més són agraïts i volen ésser lleials amb nosaltres.

Resseguim sala per sala aquest «hotel». Fa angúnia de veure les filigranes que arriben a fer per enquistar-se. En un tros com un palmell hi dormen sis persones en les actituds més incòmodes.

— I a quina hora toqueu diana?

— A les cinc. N'hi ha que ja es desperten sols i no cal cridar-los.

Aquests — pensem — no tenen una vocació decidida de vagabunds.

(FOTOS CASES)

MANUEL P. DE SOMACARRERA

EL JOIER DE MODA

RAMBLA DEL CENTRE, 33
PASSATGE BACARDI, 2

EL NOVA YORK D'AVUI I EL DE DEMÀ

Com si el Nova York d'avui no fes roder prou el cap, hom ja parla del Nova York futur, que serà una multiplicació de tots els deliris que han bastit la meravellosa i monstruosa ciutat.

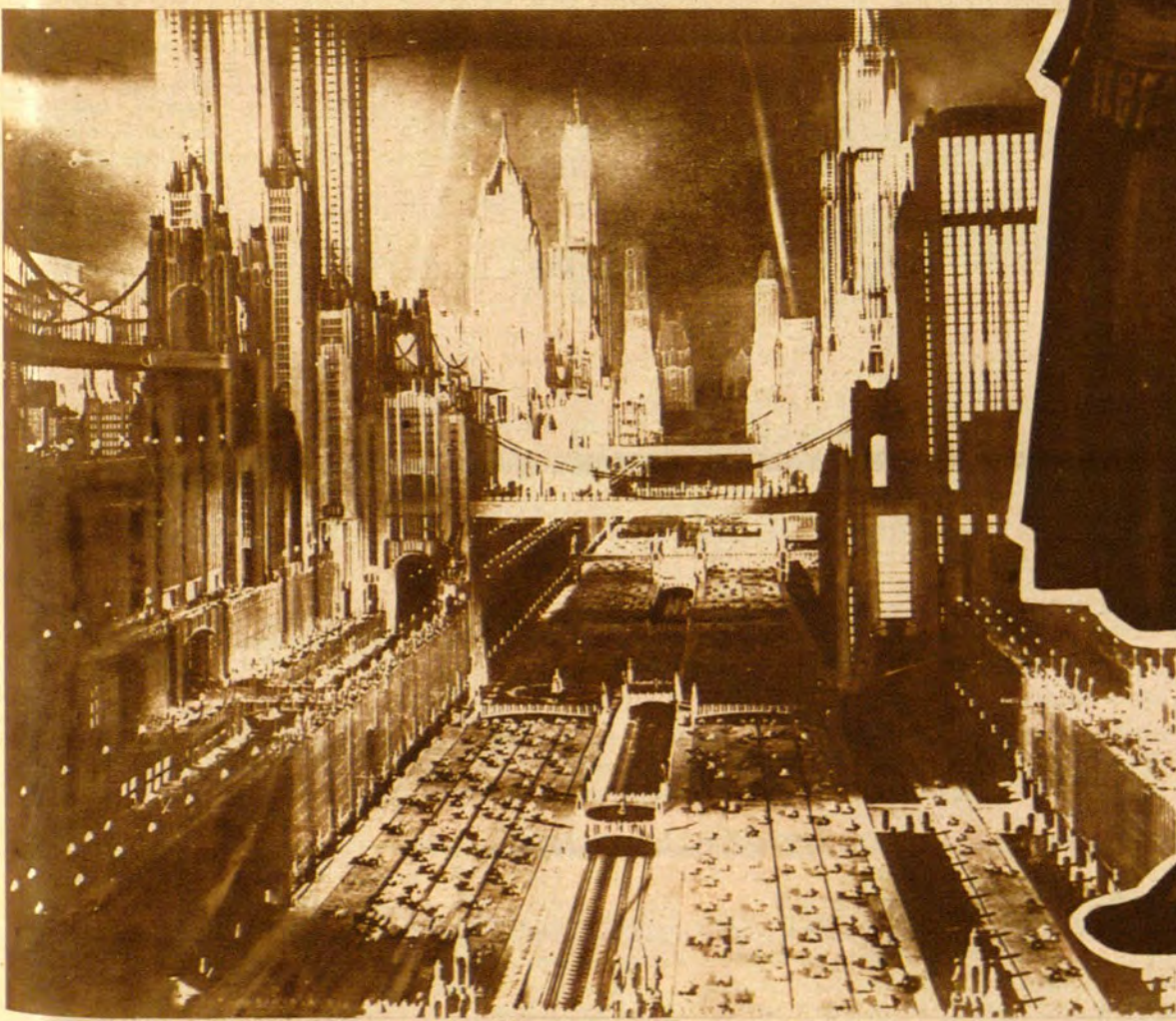
No es tracta d'augmentar els pisos dels gratacels, sinó de donar a tota la ciutat una organització de cara al maquinisme i la velocitat, que sembla que amb els anys no perdran pas el prestigi absorbent que tenen avui.

En la foto de dalt de la pàgina, hom veu a vista d'ocell, i no hi ha cap altre procediment per veure-ho, un aspecte característic de la ciutat: gratacels sense cap més fal·lera or-

quitectònica que enfil·lar-se amunt i el traçat dels carrers d'una geometria sense contemplacions.

La visió de la segona foto de la pàgina és una visió del futur que no hi ha cap raó per creure absurda. En el ram dels vehicles, el Nova York del demà no podrà queixar-se. Entre les dues vies del tren, el pas dels automòbils i, a banda i banda, uns trens colgants. Els ciutadans tenen llur pas — confortabilíssim — per sota.

La generació de la Joveneta que es blinca tan graciosament entre el Nova York d'avui i el de demà, haurà conegut tots dos aspectes i passarà de l'una a l'altra amb un sotrac gairebé imperceptible. (FOTOS KEYSTONE)

L'ASSASSINAT DE ROGER ACKROYD PER A. CHRISTIE TRADUCCIÓ PER AIMATGHI

(Continuació del número anterior)

—¿No cercàveu pas, com ho diré?... a tranquil·litzar-vos respecte del jove?

—Tranquil·litzar-me?

—Em penso, senyor doctor, que compreneu el que vull dir, encara que feu veure el contrari, i em permeto de creure que hauríeu estat molt més tranquil si haguéssiu sabut que el capità Paton havia estat tot el vespre a la seva cambra.

—Res d'això.

El petit detectiu m'esguardà i féu senyals dubitatius amb el cap.

—No teniu en mi la mateixa confiança que Miss Flora—digué—. Però això no té importància. Amb el que hem de pensar és en això: el capità Paton ha desaparegut en circumstàncies que seria convenient d'esbrinar. No us amagaré pas que aquest càrrec contra d'ell és seriós. Tanmateix accepto que pugui haver-hi una explicació ben simple.

—Es el que jo dic—s'exclamà Flora, vivament.

Poirot no insistí més en la qüestió i s'ofertí a entrar immediatament en contacte amb la policia de la localitat. Aconsellà a Flora que se'n tornés a casa seva i em pregà a mi que l'acompanyés i el presentés a l'oficial de policia encarregat de l'afer.

Partírem, doncs, i trobàrem l'inspector Davis que tenia un posat molt malmirós. El coronel Melrose, cap de constatacions, i un altre home que vaig reconèixer fàcilment per la descripció de Flora com l'inspector Raglan, de Cranchester, eren amb ell.

Coneixia bé Melrose, que vaig presentar a Poirot, explicant-li la situació. Aquell semblà vexat d'aquesta intervenció i Raglan esdevingué ombrívol, mentre que Davis s'alegrava manifestament de veure'ls enutjats.

—L'afer serà molt simple—digué Raglan—i no és convenient que s'hi barregin aficionats. Qualsevol aprenent ho hauria comprès tot ahir al vespre i no hauríem perdut dotze hores.

I dirigí un sever esguard cap al pobre Davis, qui l'aguantà amb un aire de completa placidesa.

—La família del senyor Ackroyd deu, evidentment, fer allò que cregui útil—digué el coronel Melrose—, però cal que l'enquesta oficial no trobi dificultats de cap mena. Això no obstant—afegí amb cortesia—, conec la gran reputació del senyor Poirot.

—La policia no pot, desgraciadament, fer la seva pròpia reclam—digué Raglan.

Fou Poirot qui salvà la situació.

—Es veritat que m'he retirat de la meua professió—digué—i que tenia la intenció de no ocupar-me en cap més afer. Sento, per damunt de tot, horror de la publicitat, i us prego, en el cas que jo contribuís a aclarir aquest misteri, que el meu nom no sigui pronunciat.

—He sentit parlar de certs remarcables resultats que heu obtingut—declarà el coronel.

—He treballat molt—digué Poirot tranquil·lament—, però dec la major part dels meus èxits a la col·laboració de la policia anglesa, i si l'inspector Raglan consent a ajudar-me, me'n sentiré orgullós i honorat.

L'actitud de l'inspector es tornà més favorable. El coronel Melrose m'agafà a part, i em digué:

—Segons m'han contat, aquest petit home ha fet veritablement coses meravelloses. És clar que no volem haver d'anar a consultar a Scotland Yard. Raglan sembla molt segur de les seves deduccions. Jo no acabo de compartir la seva manera de veure. Conec les persones interessades més que no pas ell. Aquest detectiu no sembla pas afamat de reclam i és probable que treballarà amb nosaltres sense ostentació, no us sembla?

—Per a la major glòria de l'inspector Raglan—diguí jo solemnement.

—Bé, bé—féu el coronel en veu alta—. Cal que us posem al corrent dels nostres darrers descobriments, senyor Poirot.

—Us ho agraeixo; el meu amic doctor Sheppard m'ha parlat de les sospites referents al maître d'hôtel.

—Es ridícul—exclamà Raglan—, aquests criats de casa gran es posen de tal manera,

—S'assemblen a les del capità Paton?—preguntà Poirot amb calma.

Vaig sentir certa admiració per ell, veient com anava dret a la cosa, i vaig distingir una flameta de respecte en els ulls de l'inspector.

—Veig que no perdeu pas el temps, senyor Poirot. Serà un plaer de treballar amb vos. Agafarem les empremtes d'aquest jove, així que podrem posar les mans damunt d'ell.

—No puc deixar de creure que us equivoqueu, inspector—digué vivament el coronel—. Conec Ralph Paton de petit i no vull creure que pugui arribar a fer una mort.

—Es possible—digué l'inspector, sense convicció.

—Què trobeu en contra d'ell?—vaig preguntar.

—Va sortir ahir al vespre a les nou; fou vist prop de Fernly Park cap a dos quarts de deu i ningú no sap el que després s'ha fet. Sembla que es troba en grans dificultats de diners. Tinc aquí un parell de sabates seves amb talons de goma, que vaig a comparar amb les petjades que hem vist damunt l'ampit de la finestra. Ja hi he posat un agent per tal que ningú les toqui.

—Marxem de seguida—digué el coronel Melrose. Doctor, vos ens acompanyeu amb el senyor Poirot, veritat?

Responguérem afirmativament; partírem tots plegats.

L'inspector, que volia anar directament al lloc on es trobaven les petjades, va baixar prop de la reixa, car, per la dreta, un senderó conduïa a la terrassa i a la finestra del despatx del senyor Ackroyd.

—¿Voleu anar amb l'inspector, senyor Poirot, o voleu de primer examinar l'habitació?—el coronel Melrose preguntà.

El detectiu es decidí per la segona alternativa. Parker, amb les seves maneres calmes i deferents ens obrí la porta. Semblava haver-li passat la por que el dominava el vespre passat.

El coronel tragué una clau de la butxaca i després d'haver obert el petit vestibul, ens féu passar al despatx.

—El cadàver ha estat tret; però la cambra és exactament com estava ahir al vespre.

—¿On es trobava el cadàver?—preguntà Poirot.

Vaig descriure la seva posició tan clarament com vaig poder. El cadíral es trobava encara davant l'escalfapanyes. Poirot anà a asseure-s'hi.

Em demanà de seguida:

—¿On estava la carta blava de què m'heu parlat?

—El senyor Ackroyd l'havia deixada damunt aquesta tauleta, a la dreta.

(Seguirà en el número vinent)

que de seguida obren anormalment sense que res ho justifiqui.

—I les empremtes digitals?—vaig insinuar.

—No s'assemblen a les de Parker.—I després d'un breu somriure afegí: —Ni a les vostres, ni a les de Raymond.

SENYORES:

Si proveu les
cigarretes

refrescants,

les preferireu a totes les
altres cigarretes orientals

MERZ

MALLORCA

a l'abast de tothom. Tres dies d'estada a l'ILLA i excursions per 75 ptes.

VIATGES CATALONIA

Rambla del Centre, 37 — Telèf. 23252
Kilomètrica, bitllets i passatges a l'acte

JOCS PORTIER

Immensa assortit - Preus desde 3'90 ptes. Joc complet

FERRETERIA PLA

TALLERS, 66 I 68 - BARCELONA

Serie D. No. 1

preparar el caldo necessari a la cuina, amb els cubitos de Caldo Maggi. Així estalviarà carn tan cara i també temps i treball, doncs els cubitos de Caldo Maggi proporcionen, tirant-hi tan sols aigua bullenta a sobre, un caldo que res enveja al caldo casolà.

EL CALDO MAGGI

fa valuosos serveis

BAIX RESERVA D'HOMOLOGACIÓ

per part del Reial Automòbil Club d'Espanya

que ha controlat oficialment aquesta prova

EL COTXE

NACIONAL PE/CARA

conduït pels excel·lents conductors Esteve Tort i Francesc Roig, a l'Autòdrom de Terramar (Sitges), propietat d'aquesta Societat, establert en els dies 4 i 5 d'octubre actual

LES

24 HORES AL PROMIG DE 111'078 QUILOMETRES PER HORA
RECORRENT 2665'875 QUILOMETRES

La regularitat del cotxe durant la prova fou absoluta, malgrat la pluja que durà unes hores, comportant-se com un cronòmetre, segons es desprèn dels promigs assolits en els temps intermitjos, i mantenint-se el promig total des de 109 fins 111 quilòmetres hora. No fou necessària cap mena de reparació, totalitzant-se el temps de les parades per a aprovisionament i canvi de pneumàtics en 27 minuts 36 segons.

Temperatura mitja de l'aigua al radiador (sense ventilador) Dia: 80° C
Nit: 70° C

Temperatura mitja de l'oli al Carter motor (sense radiador especial) Dia: 45° C
Nit: 40° C

Consum de benzina: 16 a 17 litres per 100 quilòmetres
REGIM DEL MOTOR: 3.300-3.600 revolucions per minut

El mateix cotxe, Primer PROTOTIPUS, construït per «FÀBRICA NACIONAL DE AUTOMÓVILES, S. A.», amb el mateix motor, baté anteriorment el Record absolut de la Categoria Sport, totes les cilindrades, a la VIIIª Carrera Internacional en Costa de la Rabassada (Barcelona) i establí el Record Absolut de la mateixa Categoria a la Carrera Internacional Costa del Crist (Bilbao)

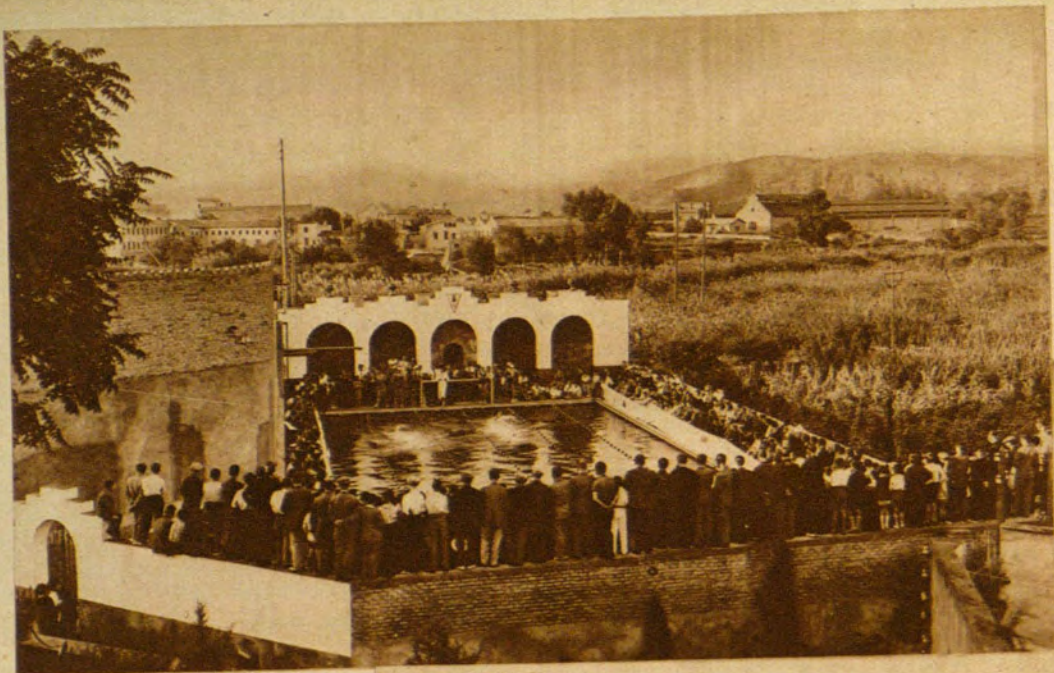
El lubricant que contribuï poderosament a l'èxit de la prova era procedent de l'acreditada Marca Nacional "FABIOL"

NACIONAL PE/CARA

Producte
de la

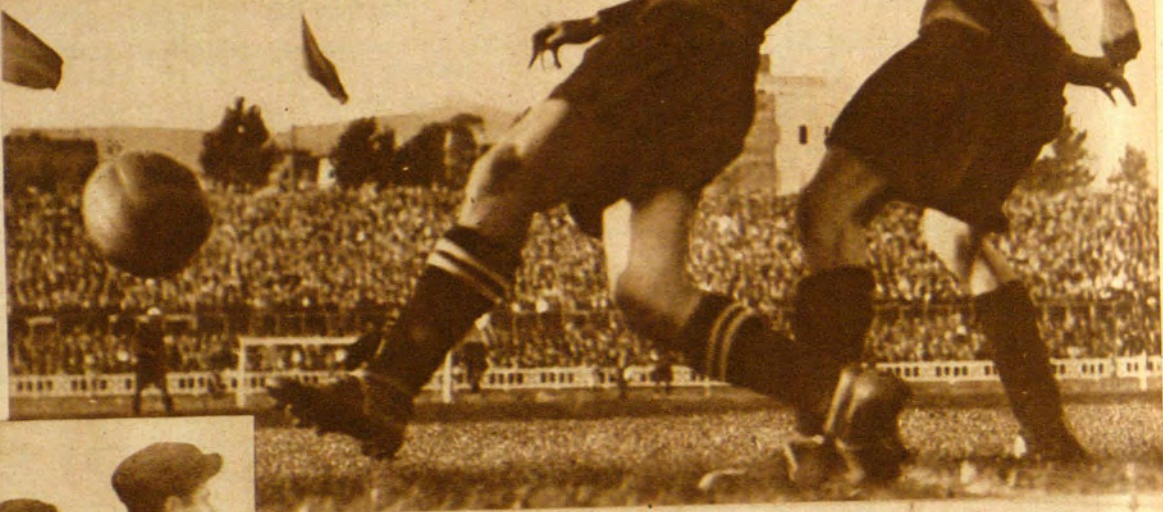
Fàbrica Nacional de Automóviles, S. A.

Manso Casanovas, 17
Barcelona

La novetat del Campionat de Fútbol de Catalunya és, aquest any, la desgraciada campanya que ve realitzant l'*Espanyol*, el qual encara no ha guanyat cap partit. Sembla demostrat que l'absència de Zamora es fa sentir. Mentre l'*Europa* s'apuntava la primera victòria del campionat, precisament sobre l'*Espanyol*, el *Barcelona* guanyava el *Badalona* i el *Sabadell*, vencedor del *Júpiter*, passa a segon lloc de la classificació

(FOTOS GARRIGOSA, CASES I GASPAR)

PAPERS FOTOGRAFICS LLIMONA

PER LES VOSTRES MILLORS FOTOS
PERE IV, 179 • TELEFON 51391

Martorell compta amb una nova i esplèndida piscina. La inauguració, celebrada darrerament, fou particularment brillant. Hi assistí nombros públic i hi prengueren part importants figures de la natació de Barcelona

FABRICA DE
JOIERIA I PLATERIA FILL DE A. **ORIO**
CIUTAT 7 PRAL.

LA LLETJOR...

La vida està plena de contrastos. El que aquí oferim, no és pas dels menys importants. Wallace Beery s'esforça, a còpia de caracterització i de bona voluntat, a aparèixer un bon troç més lleig del que realment és (val a dir, però, que per aquesta mena de treballs ha estat ben «afavorit» per la naturalesa), mentres...

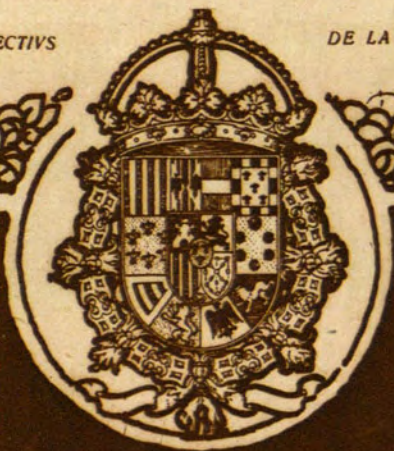
...I LA BELLESA

Leila Hyams no té pas necessitat de cap maquillatge per mostrar-se'n amb tota la seva graciosa bellesa. Des d'un punt de vista periodístic, aquestes comparacions només tenen un perill: que els epígrafs surtin trabucats, com ens ha passat, en aquest mateix número, en el reportatge de l'aventurer Lluisà.

crema.
polsos.
essència.

PROVEIDORS EFECTIVS

DE LA REIAL CASA

PERBOROL

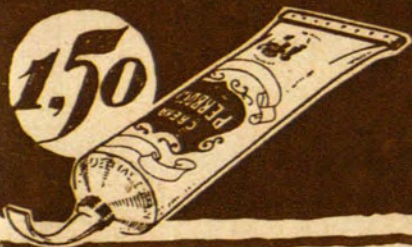
blanqueja les dents

PERBOROL

fortifica les gènives

PERBOROL

evita la caries.

TIMBRE APART

Barcelona,
6 d'octubre de 1930

rambla

LA LLIBERTAT DE LA PREMSA

Es tracta d'una llibertat ben entesa. En el fons, ha canviat només el procediment. Sota el règim de censura, eren els diaris que anaven al Govern Civil. Ara és el Govern Civil que va als diaris: a les redaccions i a les impremtes respectives i, si ho fet tard, als quioscos. És, doncs, un canvi de visita. I per tornar les visites de sis anys i mig, calculeu els milers de diaris que cal recollir cada dia.

En aquest pas, la cortesia no quedarà malament. Prenem una setmana per mostra: Del dia 1 al dia 7 d'octubre veieu els que han estat recollits:

Dia 1 d'octubre: «La Publicitat». — Dia 2 d'octubre: «La Nau» i «Solidaridad Obrera». — Dia 3 d'octubre: «La Publicitat», «El Progreso» i «L'Opinió». — Dia 4 d'octubre: «Solidaridad Obrera» i «Acción». — Dia 5 d'octubre: «Solidaridad Obrera». — Dia 6 d'octubre: «La Rambla de Catalunya».

Dia 7 d'octubre: «Solidaridad Obrera».

La majoria han estat recollits per suposades injúries a l'autoritat gubernativa, a la policia, a l'exèrcit i a les institucions. La primera visita la fan uns policies sense uniforme — generalment un parell — a la impremta. Recullen els exemplars sobrers, fan un escorcoll per trobar la matrua de l'esterotípi i no es mouen fins que ha estat feta a bocins ben petits. Després cap a la redacció i a la impremta. Hi van amb el desig de no trobar-n'hi gaires i, en sortir, no acostumen a anar massa carregats. I comencen les visites als quioscos. Dos exemplars aquí tres allà i els homes ja justifiquen la jornada.

Moment de la recollida de periòdics d'un quiosc. Siluetats, a l'esquerra, trepitjant «L'Opinió», els dos agents s'en van amb els exemplars recollits, que no pesen gaire

